

Plymouth, Pa., d. 13 Gruodžio (December) 1905.

Tegul socialistai skiriasi.

Užsidegus revoliucijai Maskolijoje, kiekvieno lietuvių šventa pareiga yra tą revoliucijos ugnį kurstyti, idant ji išdegtų carizmą su šaknimis, kur jo nėra ženklo nelikus, mūsų tėvynė, Lietuva, galėtų rupintis savais reikalais, kaip laisva šalis. Kad visai išnaujinai carizmą, reikia vienyti visas pritariančias pajėgas, nepritariančias reik pertikrinti idant prisidėtų, ir nenustoti kariavus, iki nebus visiškai išnaikintas carizmas. Mūsų, amerikiečiai, tą kovą galime paremti vien gausiomis aukomis, sušelpdami kovojančius, nes vargiai atsiras tokių, kurie grįžtų Lietuvon ir kovotų už jos išliuosavimą, kaip tai daro žydai, kurių liuosnoriai su ginklais keliauja Maskolijon ginti savo tautiečius ir sykiu kovoti su carizmu. Todėl mes savo aktyvią darbą atpildykime pašaliniu darbu — t. y. pinigais sušelpkime kovojančius, ir tam aukaukime kuodaugiausiai. Žydai net gavėti nutarė ant 4 Gruodžio, ir maisto kaštus paaukams į apsigynimo fondą, nežiurint į milžiniškai plaukiančias aukas sušelpimui nukentėjusių ir kovojančių. Žydai laike 10 dienų sudėjo per \$800,000, o mūsų aukos vargiai pervirsins \$2000, ir priegtam aukų plaukimas sumažėjo.

Teisybė, žydai viską padaro, ką nutaria, pas juos vienybė. Pas mus viskas atbulai. Vieni ką nutariame ar užmanome, tai antri tykome išardyti, sugriauti.

Užsidegus revoliucijai Amerikos lietuviams suskato nors po mažai aukauti ir išrinko revoliucijos šelpimo komitetą, kuris surinktų aukas ir pridėtų kam reikia. Komitetas išsiteiravęs apie kovojančias partijas, visoms paskyrė proporcionališkai ir teisingai, praleidžiant tai, jog p. Lizdeika į \$1000 yra daugiau gavęs (nuo S. L. A. \$500, iš „Vien.“ red. apie \$200, ir apie tiek nuo Bostono lietuvių, ir iš bitur). Toks paskyrimas aukų neatitiko p. Lizdeikai, atstovui L. S. D. P., kuris užsimanė vienas visas aukas susiglamžti ir suardė užmanytą darbą, sukeldamas kenkiančią tarpsavinę karę. O kaip būtų p. Lizdeika protingai padaręs, jeigu vietoje to protesto prieš komitetą, būtų atsiuntęs paraginimą gausiaus aukauti, būtų padaręs apyskaitą nuveikto ar veikiamo darbo, tai be abejonės šiandien būtų gavęs jau antrą tukstantį, ir vietoje tų kenkiančių raštų laikraščiuose, būtų tilpę agitatoriški, naudingi. Lizdeikos godumas užkenkė visam reikalui.

Amerikos lietuvių socialistų vadovai dar toliaus nudrožė. Jie stačiai meluoja ir varo intrigas, ir rėkia, jog tokiu keliu išeis didžiausia nauda revoliucijai. P. Širvydas „Kovos“ 23 num. pagarsino, „jog Dr. J. Šliupas ir Dr. A. Bacevyčius iš (revol. šelpimo) komiteto išstojo.“ Ir vėl „Kovos“ 25 num. pranešė, jog „Dr. Šliupas su Dr.

A. Bacevyčiu pasidavė į resignaciją (t. y. atsisakė iš komiteto).“ „Vienybė“ 44 num. jau ant „Kovos“ melagystės pasiremdama, pranešė, jog „dr. J. Šliupas atsisakė nuo kasieravimo ir dr. Bacevyčius nuo prezidentavimo“ iš revol. šelp. komiteto. „Vienybėje“ 47 num. net L. S. P. A. garsina pakrikusį revol. komitetą. Tiesa, Širvydas su Baltrušaičiu pasitraukė iš komiteto. Vienok niekur nematėme jų dviejų, Šliupo ir Bacevyčiaus, pranešimo, jog atsisako. „Vienybės“ 46 num. Dr. Šliupas rašo, jog „jis tautiška kame komitete pasilieka ir šiandien.“ Taigi aišku, kad pp. Širvydas ir Baltrušaitis, abu sąnariai revol. šelp. komiteto, redaktoriai, viską gerai žinodami, tyčia garsina melagystes ir klaidina visuomenę, kelia ir palaido vaidus, daro intrigas visuomeniškam, teip šventam darbui. Ką jie tomis intrigomis ir melagystėmis mislyja atsiekti, netolyma ateitis parodys. Tuom tarpu į tai prisiziurint, išrodo, jog mūsų vadovams dugnas išpuolė.

Brooklyno lietuvių socialistų kuopa gana praktišką užmanymą padavė išrinkti kasierių socialistų aukų priėmimui, p. Širvydą, prezidentu p. Baltrušaitį. Patarėjais p. Jonaitį (ir nors taikė, bet netropijo. P. Širvydas sako, jog Jonaitis yra persiėmęs Šliupo nuomonėmis) ir p. Rutką.

Kad jau teip nusidavė, jog negalima vienybėje veikti, tai visuomenės pareiga yra išrinkti du nauju sąnariu, į vietą p. Širvydo ir Baltrušaičio, prie Revol. Šelpimo Komiteto, ir nepaisant intrigų varyti darbą — rinkti aukas.

Kada p. Širvydas buvo kom. raštininku, o p. Baltrušaitis patarėju, tai vertėtų raštininku išrinkti p. J. Kazakevičių, ir patarėju p. V. Šliakį, „Darbininkų Vilties“ red. ir išleistoją. Balsavimas turėtų užsibaigti iki naujų metų. Dėlto visi aukavusieji ir aukaujanti malonės savo balsus ir nuomones veikiausiai laikraščiuose išreikšti, idant būtų greičiausiai išrištu tas susipainiojęs klausimas.

Daug buvo rašyta mūsų laikraščiuose apie tautišką dieną, kurios uždarbį pavestumėm tautos reikalams, dėlko nepavargsime. Dabar yra reikalingiausias tokios aukos, nes nuo to prigulės mūsų ateitė, ką mes iškovosime; o kad laimėti viską, ko trokštame, tai ir dirbti reikia. Varyti propagandą, užlaikyt agitatorius, nusipirkt apsigynimui ginklus, sušelpnt nukentusius ir sužeistus — tam visam reikia ne tukstančių, bet ir milijono nebut perdaug. Taigi nepasigailėkime dolerio, kito, ir kitus prie to raginkime, o tuomi atsiuksime mierį. Pasirodykime su darbais, o ne žodžiais ir tuščioms simpatijoms.

P. Mikolaitis.

Tikrasis Rev. Szelpimo Komitetas Lietuviu Amerikoje tegyvuoja. 1)

Kaip tik Užsidegė revoliucija Maskolijai ir Lietuvoje, tai kiekvieno lietuvių, kuris tik jaučiasi žmogaus tiesas turis, neskirent rodos ne tikejimo ne partijizmo, szirdis dėgie ir dega, jog ir Lietuva dar nors karta galės tarptautiškai Oficiališkai liuosa, kaip ta pastot ir delto tautiečiai, kas galiejo ir kuom galiejo tuom szelpia, tai nors kitaip negalinti dėti aukas ant Motinos Lietuvos aukuro ir jos izliuosavimo.

Kad geriaus dalika sutvarkit, tai lietuviszka visuomene iszrinko tam tikra Rev. Šelp. Cent. Kom. Amerikoje, ir kad visus tautiečius suvienijus atmetus visokius drižius o iszvien, kaip kas galint KOVOTU už isz liuosavima Lietuvos tai yra Tėvynes apie kurę mums priseina veik kožna diena apmislit ir t. t.

Kad Iszrinko visuomene Komiteta, tai rodos tikrai Tautiszkas Lietuviszkas ir tik Revoliucijos propaganda varys be jokiu partijzku ir suvo naudai agitaciju, vienok apsiriko visuomene. Ant pirmo susirinkimo Komit. Rev. Newarke, kaip sanarei Dr. Baceviczius, Dr. Szliupas ir J. Naujokas, užmane kad neatbutinai reikalaut nuo Europoje esancziu kovajancziu partijiu priesz carisma kad susivienytu ir iszrinktu tam tikra komiteta isz tarpsavuju atstovu ir tik visas pajegas atkreiptu priesz despotiszka Caro Maskolijos valdzę del nugriovimo, — tai sanarei iszrinkto komiteto J. O. Szirvydas ir J. Baltrušzaitis stengesi ir nenorejo to daryt, nors po diduma balsu tuomlaik pasidave ir reikalavima parasze, tada jau tikrai pasirode, kad neapeina ne revoliucija, bet tik asabiszkas draugiszkumas ir business jog nieko ant nieko neziurint, viska siusti tik p. Lizdeikai. O Draugiecziu Organizacija, kurie per szimet net 59 straikas pervede kelia ermiderius ir tas straikas iszlaimejo visai ignoruot, Lietuviu Demokratu partija, kurie antra deszimtis metu kelia revoliucija, visai ignoruot, užmetant, jog demokratu tai ir Maskoliu valdzia milinti, — rods jei mili Demokratu nors labai abejoju, bet tai ne lietuviszkus, nes jeigu je butu milimi, tai nereiktu savo darba užrubezija atlikinet taip ligei kaip ir Soc. Demokratams, tai ir aiszku kiekvienam matyt, jog Maskoliu valdzia ligei kaip Soc. Demokartus taip ir Demokratu persekioja, kad lizdas uzsenije, o jug nors Social Demokratais kaszer-naisiais vadinasi, vienok je savo programe nieko socialiszko neturi, ant Demokratu programu pasistoja o kad tik vardas pirmutiniu drižesnis tai juos niekina ir ignoruoja kito plunksnoms puoszdami. Tėvynes Sargo

1) Del ypatingo autoriaus apsisaugojimo, idant jo straipsnis nebutų pasiūstas į gurbą, talpiname tą straipsnį tolp, kaip jis stovi, visai neperžiūrėję. RED.

organizacija kad buvo nepavojinga despotiz-
kai caro valdžiai, tai daleidus spauda, stačzei
persikrasti prie, Lietuviu Laikrascio, bet
Varpas, t. y. Demokratai kaipo asztriosios
pieliczios, pieluojanczios carisma to negali
jo ir negali padaryt, del to, kad je yra Revolu-
liucionieriai. Isz to aiszkei matyt, kad so-
cialistams taip save nors vadinantiems Ame-
rikoje revoliucija neapeina, neapeina Lit-
vos gelbejimas bet intrigos, melagystes ir
tarpave draugiszkai szelpimasi, del uzla-
kimo savo laikrascziu, kurie taip silpnai stovi,
pasipinus progai pasipelnyt tai yra isz re-
volucijos fondo. Nes kiek isz ju veliasiu
visokiu biaurijimu ir melavimu per laikras-
czius, tikrus karzigius ir tevinainius ironiz-
kai iszjuokia patrijotpalaikieis, vadindami
jem tautiste nekiek neapeina — tai yra, ko-
smopolitai, taip kaip cigonai „bet apie litu-
viu apstojancius savo tautyste, pinigus tai
rupinasi sugrobt.

Masu — Intrigantai permate kiau ai,
kad ant revoliucijos sudetus pinigus, negales
ant partijos propogandos suvartot, tai J.
Szirvydas, 47 num. Vienybės — taip kaip
Evangeliszkas Archaniolas melagingai uz-
triubija, sakidams kad Rev. Szelp. Kom. in-
dulkes sutrupijo, (taip kaip zeme turesenti
sutrupet) ir jo esa „daugiau nera, Toks pra-
neszimas tai biaurus ir gyvas melas, jeigu
Szirvydai ir Baltruszaicziui kuriems ne revol-
liucija, bet tik socialismo propoganda, ar
tam tikras business rupi, tai je gali nebut
Komitete, taip kaip jau abudu apsireiszke,
nes paskutinis yra Vienybes redaktorius ir
apie tai gerai zino, vienok kad didesne dalis
Komiteto pasiliko ir niekur nebuvo per laik-
rasczius atsakita Oficialiszkai, taip kaip
Dr. Szliupas del intrigu padare tai sziuomi
asz apreiszku, kad Tautiszkas Revoliucio-
nieriu komitetas kaip buvo teip ir tobera o
kad anie du atsisake, tai visuomenes yra pa-
reiga dapildyt komiteta, nepaisant apie pap-
lakas Pittsburgo Mukeriu Akademijos stu-
denta apie Kazy, kuris ne su juodu centu ant
revoluc. neprisidejo, teipat ne apie J. Szeki,
kuris raszydams vardan Brooklyno lietuviu
keldams protestus dar nekarta teisybe nepa-
sake, ir tai jam buvo darodyta per „Kova“
ir Lietuva ant koznos jo melagystes ir tam
panasziau.

Socialistai kad reikasi Komiteta, tai jis
bus ne Lietuviszkos visuomenes bet socialistu
komitetas ir kurie vienatinei tik apie savo
partija ir busni rupinasi.

Bet taip kaip atsisake J. Szirvyda su J.
Baltruszaitis isz komiteto, tai jis yra viešok
tikrasis visuomenes Komitetas nepakriko ir
virszuo pamineti ponai negali mas iszvest
isz komiteto, tik visuomene kurie aprinko, bet
Socialistai mus neaprinko lai ir nesirupina,
kas koki iszsirinko Komiteta — o mes ir ant
toliaus savo darba varysime, ir tad sius kite
aukas ant tikrojo revoliucijos kasieriaus Dr.
J. Szliupo 328 Federal Str. Philadelphia, Pa.

Szinomis dienomis, Lietuvoje smarki
agitacija tam tikra pakilo, tai kurie pinigai
yra pas kasierius tamps iszsiusti del Revolu-
cijos tuojaus tikriems Revoliucionieriams ne
kam kitam.

Kaip mus Amerikos melagiu darbai ne-
pagirtini, tai ir p. J. Lizdeikos, ir tai aiszkei
ta permate, kad mes komitetas turime ir tu-
rejome teisibe o p. Lizdeika tik sejo intrigas
uz tai Social Demokratu partija J. Lizdeika
pavaro nuo savo atstovo, kuris taip daug uz-
kenkie rinkimui auku ir intrigas.

Rev. Szelp. Kom. Am. Patarejas

J. Naujokas.

Matysim, kas virszija: teisybe ar begediszkos intrigos...

Gana prirasē melagyszių Brooklyno „vi-
submors“. Gana apdrabstē mane ir kitus
purvais, žemino, visaip iškoliojo, siundē vi-
sihomenę ir rodos, kad sumanę, butų gal na-
dōjē, jei kur sukliudę. Bet sykį pareis galas
ir turēsime pasikalbėti žmoniškai. Ikišiol
aš nevariojau to budo kovos, kaip vartoja
pp. Jankaučkas, Mikolainis ir dar pora mano
asabiškų, nuo seno, priešų. Kodėl jie yra
mano priešais, sunku pasakyti. Tą žinau tik,
kad yra, ir kad laukē tik progos, idant ma-
nyš užipulti. Proga pasitaikē. Dr. Šliupas
dabar turi vėliavą, apie kurią susimetē jo
švogeriai, žentai ir kiti, kurie socializmui
jau nuo seno tykojo užkenkti. Tebandytų
toisingais keliais, terašytų kritikas; bet viso-
ki, tiesiog biaurus, iškoliojinai, insinuacijos
ant ypatų, rodos neturētų dabar eiti į darbą,
dabar sakau, kad vedam tokį šventą darbą,
rūminą revoliucijos. Nesikoliosiu aš, kaip
daro mūsų „kritikai“. Paprašysiu tik pp.
dr. Šliupo, kad atšauktų savo „Vienybės“
46 nr. patalpintą melagingą pranešimą, buk
„socialistiški“ sąnariai revoliucijos šelpimo
komiteto, atstatę jį iš komiteto. Vietoje to,
prašau dr. Šliupą, kad jis tiesiai, be mikšio-
jimų, pasakytų, ar „Kovos“ 24–25 nnr. pa-
tilpęs protokolas yra neteisingas, ir jeigu ne-
teisingas, tai kodėl nē jis, nē dr. Bacevyčius
prieš tą tuojaus neužprotestavo, o pasa-
liai samdo Jankaučkus ir Mikolainius save
apginti ir palaikyti save revol. komitete, iš
kurio pats iš geros valios išstojo?

Prašau p. Mikolainio, kad „Darbiniukų
Viltije“ parašytus ant manęs apšmeižimus
tuojaus atšauktų. Jeigu nenorēs to padaryti,
tai yra juk ant to valstybos įstatymai, kurie
kiekvieną ypatą nuo viešų apšmeižimų apgi-
na. Atšaukti turi šiuos punktus: 1. Kad aš
su drg. Baltrušaičiu išstojom iš Rev. Šelp.
Kom. (Turi nurodyt, iš kokio šaltinio to-
kią žinią p. M. pasōmē). 2. Kad „Kovos“
nnr. 24–25 tilpęs protokolas yra melagingas.
Rasi p. M. turi protokolą geresnį už tilpusį
„Kovoje“, tai teikis pagarsinti. To bu-
tinai reikalauju aš, kadangi aš buvau ne-

tiktai pakrikusio komiteto sekretorium, bet
sekretorium ir II-rojo to komiteto susivažia-
vimo. Taigi, rodos, aš galiu apie tą proto-
kolą geriau žinoti, negu p. M., kurs su tokia
aštrybe prieš tą protestuoja. Protokolo tei-
singumą ir atsisakymą abiejų daktarų nuo
komiteto paliudys ir drg. Baltrušaitis „Vien.
Liet.“ redaktorius ir viena dar pašalinē ypa-
ta buvusi susivažiavime, — ypatos visai ne-
suteptos reputacijos ir gal daugiau kentējē
už p. M. kurs dabar šiltai tupi po republiko-
nų sparneliu. Beto pasiliudija jau ir pa-
tys daktarai, kurie apie tą iki šiol tyli. Išsi-
tarimas dr. Šliupo „V. L.“ 46 nr. kad jį ne-
va atstatę kas iš komiteto, yra suprantama
visai kitaip, negu p. M. bando išaiškinti. Jis
tame norējo pasakyti, kad jį kitų sąnarių jau
kitokios nuomonės privertē išstoti. Tegul
pats daktarai bando tame apsigint, o p. M.
tegul neima advokato rolēs visai nevietoj ir
kartais kad tik ne su skriauda sau. 3. Bu-
tinai prašau p. M. prirodyti mano su drg.
Baltrušaičiu intrigas. Pliko apšmeižimo dar
neužtenka.

Apie Naujoko tilpusį pranešimą „D. V.“
nr. 48, kad „revoliucijinis komitetas tebegy-
vuoja“, tiek turiu pasakyti. To žmogaus syy-
ravimai ir lipdymasi tai prie vieny nuomo-
nių, tai prie kitų — jau senai yra žinomi.
Kaip vienam susivažiavime komiteto, teip ir
kitame, jis svarstēsi balsuodamas tai į vienus,
tai į kitus, — kurie toj minutej kę geresnį,
kę juokingesnį arba mitresnį pasakē. Nenu-
sistebėjau delto, kad dabar jis nēt tikrus daly-
kus užginčija, k. a. atsisakymą daktarų iš ko-
miteto (nors nesitikėjau, kad žmogaus ir dar
laisvamano, butų teip slidi saužinō). Jau
dr. Šl. nors tiek išpylē ant mūsų tulzies, kiek
turėjo, vienok nors to stačiai neužgina. Te-
belaiko garbēs žodį, kaipo inteligentas. Rei-
kalui prisiėjus galima bus ir jį, p. Naujoką,
paprasyti į teisdarystēs kambarį dėl išsitsi-
nimo arba užtvirtinimo savo žodžių prisiega.
— Komitetas gi tautiszkas tegul gyvu-
ja. Ar tai mažai jų gyvavo ir dar tebegyvu-
ja? Paryžiaus Parodos komitetas, „Aušros“
dr-ēs komitetas, kankintinių komitetas ir kt.
juk vis tai tautiški komitetai. Ar socialistai
bandē jiems užkenkti? Niekados. Ar soci-
jalizmas ir revoliucija turi kę prie to bendro?
Žinoma, kad ne. Tautystē ir tautiški komi-
tetai yra vienas dalykas, o revoliucija ir re-
volucijinis komitetas yra visai kas kita. Nie-
ko nekenks, jeigu dar prisidēs ir tautiszkasis
Šliupo komitetas prie tos eilēs. „Judinan-
čios“ brošiuraitēs yra teipgi labai reikalin-
gos, kaip ir laikraščiai. Tokių komitetų jau
yra visur: Lietuvoje „Šviesa“, „Aušra“, „Ži-
burėlis“; Amerikoje jau minėjau juos. Bet,
kaip sakiau, tautystē ir revoliucija neturi nie-
ko bendro. Taigi ir toki komitetai reikia

visuomenei nesumaišyti. Komitetai tautiški buvo ir bus. Bet komiteto revoliucijinio nebuvo, tik šiandien jis atsirado, o ryto — po revoliucijos — vėl jo nebus. Yra tai sutraukimas visų tautos spėkų į vieną revoliucijinį centrą, o ne išpaistymas jų po centrelius. Centras yra kraštutinės partijos — pas mus lietuvius, Lietuvių Socialdemokratų Partija; o centreliai yra kitos partijos, kurios vilkosi ir velkasi dabar tiktai tautiškąjį gyvenimą. Kaip socialistiškai-revoliucijonieriškos partijos revoliucijas pradeda, tai ir anos tada esti priverstos judančius žmones sekti. Revoliucijonieriai veda žmoniją, o tautiečius veda žmonės. Nekaltinkim pp. Mikolainių, Jankauckų ir kitų šiandien šiltai sėdinčių, imančių šimtines algas ant mėnesio. Nepriemskim jiems vienpusystės, kad jie tikrus revoliucijonierius ir socialdemokratų smerkia, o menamuosius demokratų visokia kaina nori iškelti. Kas jie yra? Yra juk amžiaus dvasė, savo luomo — smulkių buržujų — išsigimėliai. Tokių radosi visose revoliucijose. Kodėl pas mus neturėtų būti? Prancūzų revoliucija juk teipgi numarginta tokių tautiškųjų buržujų pasistiepimais. Ir jie laimėjo. Buržujinė revoliucija įvyko. Šiandien skaitome laikraščiuose, jog Prancūzijos parlamentas išreiškė Rosijos revoliucijonieriams panieką, o solidariskumą caro valdžiai. Tai yra baisi priešgynybatė, kurios ne tik toki raštininkai, kaip Mikolainis, Jankauckas ir Naujokas nemato, bet pagaliaus ir toki revoliucijonieriai kaip Šliupas. Prancūzijoje šaudė ir straikierius. O juk ten yra laisvė, teip iškilmingai apgiedota prancūziškųjų Šliupų, Jankauckų, ir Mikolainių. Gera laisvė — švininės kulkos!

Dar paantrinu. Tegul mūsų visuomenė nesumaišo komitetų visuomeniškų su revoliucijiniais. Tą sakau ne garbės jieskodamas. Ne geidžiu garbės. Ne geidžiu, kad mane perstatytų į komitetus. Nesamdau advokatų. Ne samdžiau ir nepriėmiau advokatų, kada caro valdžia mane pudė kalėjimuosna, valkiojo po ištėrimus. Kaip socialdemokratas ir revoliucijonierius, vieno trokštu — pilnos laisvės Lietuvos proletarijui. Pasilikit garbę Šliupai, Jankauckai ir Mikolainiai, kurie net melagystėmis, intrigomis ją ginate. Nepavydžiu to jums. Prašau tik susiimkit nuo manų ypato savo „kritikos“ perlus. Neužpelniau jų. Palikit mano ypata, kuri jums nieko blogo nedaro, nuošaliai. Tikiuos, kad ant Tamistų „kritikos“ man atsakyti nebeprisieis.

Meldžiu atkartoti mano straipsnelį ir kitų laikraščių.

J. O. Širvydas.

PASKUTINIS MANO ŽODIS REIKALĖ SĖLPIMO REVOLIUCIJOS LIETUVOJE.

Nors „Kova“ ir „Vienybė“ redaktoriaus iš visų pajiegy spyrėsi ir spiriasi prieš dalinimą aukų visoms veikiančioms dėl revoliucijos partijoms Lietuvoje, tačiau dalykai krypta prieš jų pastangas. Dalinimas aukų pasirodo esąs teisingu. Darbą revoliucijinį Lietuvoje dirba ne vieni socialdemokratai, kaip tikrino Lizdeika, Širvydas, Baltrušaitis ir Co. Socialdemokratai daugiausia monopolius ardė, keletą demonstracijų kėlė ir lapelių kelis tukstančius paplatino. Monopolius ardyti gelbsti net šaldrai, taip juog patys socialdemokratai pasimatė negeistinoje draugystėje beėsa, ir šiandien turi keršyti saviems pagelbininkams! Geriausias atsisaukimas socialdemokratų buvo tas, kur šnipams ir atžagareiviams kunigams pagrasino bauda, jeigu nesiliaus ardyti darbą revoliucijos. — Daugiečių organizacija, apie kurią mūsų socialistai platino melus (kad esą tik 3 sąnariai ir kad toji organizacija nieko nepadariusil), faktiškai atrodė, kad daugiaus darbų dėl sukeldinimo Lietuvių atlikusi yra negu socialdemokratai. Jie pervesdino, su mažesne ar didesne pasekme, streikus Lietuvos dvaruose, ir prisidėjo prie pagerinimo buvio darbininkų ir susipratimo jų kampo luomos. Negelbėjo nieko melai socialdemokratų, ir galiaus abidvi partiji susiliejo į vieną partiją, ir zinoma tokiu būdu galės iš kruvos daugiaus darbų atlikti. Susidėjimas į kruvą įvyko prieš norus Lizdeikos ir panašių į jį nesubrendusių didvyrių. — Apie demokratų partiją „Kova“ ir „Vienybė“ skelbė nebutus daigtus, apšaukė jų sąnarius poneliais ir kitais vardais,* bet iš tiesų pasirodė, kad demokratų partija kovoja už valną liaudinę Lietuvą, dėl nuvertimo carizmo, daugiaus negu mūsų siaurapročiai polytikieriai išmanyti istengia. Jie sutvėrė lietuviškų mokytojų sąjungą, kurios darbai turės įskriosti ant lietuviškos tautos išsiplėtojimo ir polytiko subrendimo stambią, neišgrandomą žymę. Iškovojimas liet. mokyklų ir universiteto yra didžiausiu faktoriumi pakėlimui Lietuvių tautos. Demokratai organizuoja ukininkus Lietuvos į didelę sąjungą, ant paveizdos Maskolijų ukininkų sąjungo, ir toji spēka polytiškame Lietuvių gyvenime turės persveriančią įtekmę. Intelligentai neatsiliko ir kituose darbuose: jie palaiko sąryšius su Mas-

*) Visa socialistų agitacija prieš demokratų-tautiečius telp išrodo, lyg Maskolijoje valdžios kurstyamas tamsunų ir tvėrimas „juodosios šimtinės“ prieš inteligentus! Galima pasidžiaugti iš tokių darbų ir jų garbingumo....

kolijos Zemstvy atstovais (siųsdami delegatus į jų susirinkimus ir reikalaudami autonomiškos Lietuvos pripažinimo per Maskolijos visuomenę), jie ir nuo valdžios pareikalavo Lietuvai autonomijos. Demokratai trisia ir dėl pakėlimo darbininkų luomos, ką rodo ne tik nuo seniai jų išleistos knygutės (pav. Genių dėdė ir kitos), bet apie tai liudyja atsisaukimai ir raštai „Varpe“ ir „Ukininke“ patilpusieje. Demokratų partija yra tikroju Lietuvos atstovu. Kuomet socialdemokratai tik iš prievartos esti tėvynainiais — nės jų programa yra internacionališka ir net „Kova“ nepripažįsta tautystės mūsų (pvd. liepia Lietuviams mokintiesi kalbos Esperantų ir tt.) —, tai demokratai arba tautiečiai sušaukė ant 4 ir 5 d. gruodžio seimą į Vilnių — ko socialdemokratai nepasidrasino —, kur apsvarstė Lietuvos padėjimą. Tautiečiai kovoja ne tik su carizmu, bet ir prieš Lenkų netikusias užniačias padaryti iš Lietuvos lenkišką provinciją.

Teip tad dalykai stovi iš tikrųjų. Mūsų gi sufanatizuotieje socialistai, nės per akinius, nemato, kas darosi. Jie sukėlė vaidus visuomenėje, idant aukas sav prisavinti galėtų. Pats Širvydas rodė man privatišką gramatą Lizdeikos, kurs rašė, kad jis tyčia vaidus sukelti noris, idant iš revoliucijos komiteto prašalinti mane ir d-rą Bacevyčių, nės mat mes akiai neįtikėjome jo reklamai, jo pasigyrimui. Tai teisybė! Ir tokiam intrigantui pasisekė suarzinti draugas prieš draugą. Dėlei tokio neteisingumo aš turėjau pasitraukti iš socialistų partijos, nės neteisybes užtarauti negalėjau nės negaliu. Kada revol. šelp. komitetas susirinko pas mane apsvarstyti, kam aukos siųsti priguli, mes riejėmės nuo 7 adynos vakare iki 4 adynai rytmetėje, ir nepriėjome prie jokio galo. Širvydas surašė protokolą ir norėjo, kad mes pasirašytume. Po susirinkimo privatiškoje pašnekoje aš sakiau, kad jeigu mes penkiese nepareiname į kokį nutarimą, aš netrokštu sąnariu komiteto buti, nės a mums visuomenė liepė aukas pagal savo geriausią žinią suvartoti. Širvydas ir Baltrušaitis priėmė tatau už mano, d-ro Bacevyčiaus ir Naujoko išstojimą iš komiteto, ir taip garsino per „Kovą“ ir „Vienybę“.*) Bet mes laike diekusijos susirinkime atsisakėme pasirašyti po protokolu Širvydo, tai-gi nepristojome ant to, ką jis ten surašė. Protokolas pasiliko darbu Širvydo ir jo pagelbininko Baltrušaičio. Apskelbę pakrikimą komiteto, Širvydas ir Baltrušaitis

*) Teip pat gerai Širvydas tame suėjime atsisakė nuo „Kovos“, ir liepė mums „velniam“ ją neštiesi. O vienok jis prie „Kovos“ ir šiandien pasitiekė! Kodėl mes turėtume atstoti nuo komiteto tokiose pat aplinkybėse, beje karštyje ginčų?! Kad butume atstoję, tai butume su savo paraisis rezignacijas prisiuntę. O kur yra tos mūsų rezignacijos? Tegul Širvydas ir Baltrušaitis parodo, jeigu jos yra.

ėmė rinkti socialistišką revol. šelp. komitetą. „Dieve“ jiems padėk! Mes-gi trys likome tautiškame revol. šelp. komitete — aš, dr. Bacevyčius ir Naujokas, ir neseniai Brooklyn'e susiję nutarėme išsiųsti 832 dol. pagalban revoliucijos, padalinę pinigus demokratams, kuriems daugiau dabar davėme, kadagi juos buvome pirma nuskriaudę per Širvydo lermavimą kaip ir socialdemokratams. Ant mano rankų iki šiam laikui atėjo 1562 dol., ir tikiu, kad tie pinigai nemaž naudą padės Lietuvai, jos kovoje prieš carizmą, mėgiant įsteigti valną liaudinę Lietuvą. Rasi kas pasakys, kodėl Brooklyne nebuvo Širvydas ar Baltrušaitis? Atsakau teip: Naujokas pastuotęs buvo aplinkraštį komitetui, ir pirmiausia pasiuntė jį Baltrušaičiui; bet tas, ažuot svarsityti pakeltus klausimus, parašė, kad komiteto nėra, beje kad nė jis nė Širvydas niekas nepristosę ant aukų davimo kitiems, kaip tik socialistams. Teip dalykams stovint, ir socialistams besirenkant savo komitetą, o mus ignoruojant, nė reikalo nebuvo kviesti ponus socialistus. Tris sąnariai komiteto ir pūkelis Brooklyno Lietuvių, kaip patarėjai, nusprendėme aukas išsiųsti, padalinus jas demokratams ir socialdemokratams pagal teisingą užpelną, ir tatai aš išpildžiau 5 d. gruodžio, neatsižūrėdamas, ką partija socialistų nesakytų: nuo socialistų nė cento nebūvau gavęs!

Liko dar keletas dalykų. Musų socialistai užsipuola ant manęs ypatingai, ir todėl aš, labiau už kitus sąnarius įžeistas būdamas, atsakinėjau. Bet tikiu, kad kiti sąnariai komiteto paaiškina dalyką iš savo pusės. Užsipuolimai ypač Širvydo man širdį skaudina: tam žmogui gelbėjau Amerikoje pastoti ant kojų, ir pinigais ir kitoku būdu. Šadien už tai žmogus mane biauroja netik savo laikraštį „Kovą“, bet net ant ulyčių, mano vaikams įkalbinėdamas, kad aš „vagis“ esąs visumeniškų pinigų. Dėkui už tokias apšmeizas; aš tik ant to galiu pasakyti tiek: užsiauginau gyvatę savo antyje; pagelbėjau iš bėdos išsiriti, ir pastojau to dėlei „patrijotpalaičiu“, „buržuju“, net „vagimi“. Atiduodu tą visą dalyką ant teismo visumenės.

„Kova“ (matomai pagal Lizdeikos patarimą) apskelbė, kad L. S. P. A. nusiųsianti keliais laisvamanybos (No. 23), kad laisvamaniai yra sutreskantis stuobris ir tt. Pakol socialistai ėjo iš draugės su laisvamaniais, tai seimas S. L. L. nutaręs buvo čarterį savo duoti kuopoms socialistų kaip laisvamaniams. Viešai atsisakius partijai nuo laisvamanybos, aš paprašiau, kad socialistai grąžintų čarterį atgal, nė jeigu jie jau nėra laisvamaniais, jie negali laisvamanių plėščiūmi dangatytiesi, nė nė morališkos nė civiliškos tiesos jiems nepavelyja teip daryti. Už tai: papilyš nauji ant manęs išmisišėjimai

dergimai, ir p. Baltrušaitis No. 48 „Vienybės“ (š. 574) tvirtina, kad mes, laisvamaniai, davę čarterį svetimoms organizacijoms kaip savo reklamą; jis daro net persėrgėjimus, kad mes neįsitrauktumėme į teismus, nė socialistai čarterio nėra prašę. Aš ant tokios insinuacijos žiuriu kaip ant denunciacijos, nėra pamokina socialistų kuopas skusti valdžiai Susivienijimą Liet. Laisvamanių. Bet aš reikalaušiu socialistų, ar iš tikrųjų jie neprasė mus čarterio, o jei neprasė, kaip tai musų seimas galėjo apie tatai nutarimus daryti? Netikiu, kad seime buvusieji socialistai teip doriškai žemai nupuolę būtų per agitacijas Širvydo ir Baltrušaičio, kad jie užsigintų patys savų argumentų, beje kad socialistai esą laisvamaniais ir kad mes negalį kitaip daryti, kaip savo sąbrolius, social-laisvamaniams, duoti čarterį. O jeigu p. Baltrušaitis ir kiti socialistai nori mus denuncijuoti, tegul tatai daro, nė visuomet už gerą piktu užmokama yra. Tačiau tegul pameina, kad čarterį davėme socialistams kaip laisvamaniams, ir kadagi jie per „Kovą“ atsisakė nuo laisvamanybos, tai aš ir kiti laisvamaniai reikalaujame atgal čarterį, kurį nelaisvamaniai panaudoti tiesos neturi. Baltrušaitis rašo, kad grąžins socialistų kuopos čarterį be... ačių. Mes dėkavonės nelaukiame nuo draugų, o nuo nedraugų, nors ir per teismą, turime atsiimti, kas mums priklauso. Jeigu kuri kuopa skaito save už laisvamanišką ir nori pasilaikyti čarterį, tai turi metinę mokesčių sąnarystos mokėti į S. L. L., nė tai ženklas yra, kad pasilieka laisvamaniais. Kitaip būti negali. Laisvamaniams mes turime čarterį davinėti, bet jeigu katrie kreipiasi šalin nuo laisvamanybos, tai patys turi susiprasti ir grąžinti atgal, kas prie jų nepriguli.

Galiaus pridursiu: mano sumone būtų geriausia, kad visumenė išrinktų tretininkišką teismą, ir tegul tas visumenės išrinktas tretininkiškas teismas perkratytų dalyką, ir nuspręstų: ar aukos teisingai dalinamos esti per tautišką revol. šelp. komitetą, ir ar laisvamaniai teisingai čarterį reikalauja nuo socialistų partijos, viešai atsisakiusios remti principus laisvamanybos.

J. Šliupas.

Paaiškinimas C.R.Š.K. pakrikimo.

Neužsipuldamas ant niekieno, nekaitindamas įvykusių valdy. nurodysiu čionai kelis faktus. Kaip dr. Bacevyčia ir dr. Šliupas atsisakė iš komiteto.

Abudu daktarai norėjo padalinti tuokart susirinkusius pinigus trimis partijoms ir tuojaus išsiųsti. Širvydas, Naujokas ir aš stovėjome už tai, kad palaukti tulą laiką. — kaip nutarsime. — ir patūrėti, kaip visumenė nuspręstų: ar dalinti ar ne ir tt., tiesiog paduoti visumenėi tam tikrus klausimus ant balsavimo, kuris ir teip prasidėjęs buvo su protestais. Manęs paskutinio tame dalyke užklausė. Išreiškus man savo nuomonę ir pasakius, kad jau viskas — dr. B. ir dr. Š. kaip buvo pasirėmę ant stalo, teip nuleido rankas ir dr. B. sako: „Tai ko mes čia susivažiavom?“ Tą pat atkartoję ir dr. Š. ir po tulai pauzai abu daktarai (neatsimenu katras pirmaus, bet rodos Bac.) viens po kitam, viena mislia, išsitarė. — kaip man išsirodė — pusiau-tvirtai, jog jeigu komitetas nieko (?) nenuitaręs, tai kam da buti komitete: „Mums nieko daugiau nelieka, kaip tik atsisakyt.“ Ir žėdu atsisakė. Aš pasėrgėjau: „Bet tai išrodys, lyg ministeriai...“

(Mat ministeriai visados atsisako, jeigu jų įnešimo nepalaiko parlamento dauguma). Bet to turbūt nė nugirdo. Tik Širvydas, baigdamas tvarkyt protokolą, pasakė: „Vienok kaip, daktarai, bus? Jūs atsisakot, bet tas išrodys, kad daktarai, lyg ministeriai!“ Dr. Šl. nusijuokdamas atkartoję: „Lyg ministeriai!“ Ir visi juokėmės be piktumo, be ironijos. Toliaus dr. Šl. atsisaukdamas į visus posėdininkus nuo „Mieli broliai“, pradėjo aiškinti, kad mes nė viens nėsame laisvės ar revoliucijos priešai, visi trokštame labo tėvynei ir tt. Aš savo mislyje stebėjau: „Ar gi dar gali but tame klausimas?“ ir panašiai išreiškiau: vienok jau tuokart užsimezgė abejojimas, kas dabar pavirto į reališką sfinksą — užmetimą, buk socialistai kiša savo „nevalyvas rankas“ prie visuomenės aukų ir tt. ir tt. nekaltant jau, ką mane apskelbė „denunciujantu“, kas lyginasi „išgama“, „niekšui“. Beje, baigiant posėdžiui, dr. Š. ir pasakė visas sujudęs, trenkdamas į stalą: „Socialdemokratai — niekšai!“ Aš pasakiau: „Ne, kad ir jie ką blogai padarė, bet vis „niekšais“ da negali pavadyt, ir aš protestuoju prieš tai.“ Bet kadangi aš pats esu socialdemokratu, kadangi Šl. tai sakydamas, ypatingai perveria, čia bliktelėjo akimi ant manęs, tai jaučiausi tik kaip išpildęs morališką, bet bespėkę priedermę, kad nenutylėjau; lygiai teip, kaip bučia nenutylėjęs, jeigu būtų pavadinta „niekšais“ varpiečius, ar draugiečius; net klerikalų negali abelnai pavadint niekšais, išskyrus tik tuos, kurie kovoja prieš laisvės darbą...“

Po tam neužmirštinam šuktelėjimui, kurio iki tol nė sapnuote nesapnavau, dr. Š. pakilo, išsireikšdamas, kad jis su socialdemokratais bei socialistais nieko bendro nenoris turėti ir atsisakęs iš komiteto, duodamas tai suprast, kad tai daras dėl manęs ir Širvydo, kaip socialistų. Tada visi atsitraukėm nuo stalo, kas reiskė, kad posėdis pasibaigė. Širvydas tik liko tvarkyt protokolą, kurio visoki pridėjimai ir pataisymai buvo surašyti ant atskirų popieriukų. Protokole (kurs tilpo „Kovos“ N. 24-25) yra tikri mūsų žodžiai, diktuoti, tik ką surašyti formoje antros ypatos atpasakojimo.

Širvydas užklausė: „Vienok kaip dabar padaryt? Jūs, daktarai, atsisakote, tai ar tą įtraukt į protokolą, ar jūs pats parašysit? Juk reik pranešt visuomenėi.“

Jau buvo nutarta protokolą apgarsyti, — turbūt visi tam pritarė, bent nieks neprieštaravo, — ir delto dr. B. atsakė: „Kaip tamista sudavadij protokolą, ant pabalgos gali parašyt, kad mudu atsisakom, ir bus atlikta.“

Paskui buvo ilgi pasikalbėjimai, daugiausiai apie paprastus dalykus, — ot, buvom kaip svečiai. Tik apie 3-čią valandą po gaidžių, prieš išsiskirstant į nakvynę, dar dr. Šl. išreiškė gailėstį, kad mes „nieko nenuveikėm“. Širv. išsireiškė, kad juk mes šį-tą nutarėm, tik kodėl daktarai nepristoję. Šl. matomai apie „palaukimą“ ar užklausimą visuomenės visai nemislijo ir tą jis visai ignoravo.

Abiem daktaram ėjo vien apie tai: dalit, ar nedalit. Ir tas turėjo but nuspręsta tuojaus, nelaukiant kokios ten visuomenės, apie kurią, nežinau dėl ko, Šl. su nenofu kalbėjo („aš žinau, kas ta visuomenė“). J. Naujokas nors tarė palaukt, ką visuomenės dauguma pasakys, bet iš principo nieko neturėjo prieš „dalinimą“. Todėl dr. Šl. tą mūsų „nieko nenuitarimą“ numetė ant N., sakydamas, kad jis — nė po šiam, nė po tam, ir tik dėl jo, girdi, mūsų balsavimas neturįs nė daugumos nė mažumos. Ant galo dar Širvydas paklausė, kaip bus su atsisakymu? Ir dr. B. vėl atkartoję, kad jis, Šir., galįs paminėti protokolo gale. Potam nežilgio išsiskirstėm.

Laikraščiai, patalpiniusieje straipsnius, kuriuose užmeta man melagystę apie komiteto pakrikimą, teiksis perspaudinti šitą paaiškinimą, — lai visuomenė sprendžia. Ant ypatingų ant manęs užsipuolimų neatsakysiu.

J. Baltrušaitis.